

den ene Part sig til en Forligelsescommissair for at høre hans Mening om Sagen, forinden han foretager noget videre Skridt, og det vil da meget ofte afhænge af Forligelsescommissairens Erklæring, om Parten bestemmer sig til at indlede en Retstvist eller ikke. Jeg troer derfor, at det Motiv, som indeholdes i Lovgivningen fra 1795, er lidet tilstrækkeligt til at bevirke det Resultat, som Lovgivningen har udledet deraf. Men jeg troer heller ikke, det vil være farligt, forsaavidt der er Spørgsmaal om Forligsmægling, at Procuratorer faae Sæde i Forligelsescommissiønerne. Enhver Sagfører, som faaer Plads i Forligelsescommissiønen, faaer jo dog ikke Andet at vide om Sagen, end Parten selv faaer at vide, og det vilde jo dog være urimeligt at supponere, at Parten skulde forfølge for sin Sagfører, hvad han havde erfaret i Commissiønen. Det er heller ikke i andre Tilfælde gennemført med nogen stor Conseqvent i Lovgivningen, at de Personer, der faae Indflydelse paa Sagens følgende Gang, skulle være udelukkede fra Forligelsescommissiønen. Saaledes er det jo ofte Tilfældet, især paa Landet, at Dommere, Herredsfogder og Birkedommere ere Forligelsescommissairer, og man kunde jo ogsaa sige, at disse Mænd derved kunde faae en forudfattet Mening om Sagens Stilling. Imidlertid bestaaer jo denne Indretning allerede forlængst, og man har dog ikke hørt nogen synderlig Klage over, at der skulde være affagt urigtige eller forudfattede Domme paa Grund af, at Dommerne qua Forligelsescommissairer ere bleve bekendte med Noget, som er forhandlet for dem imellem Parterne personligt. Jeg troer derfor, at der ikke er nogen Grund til at bibeholde de Indskrænkninger i Procuratorers Ret til at tage Sæde og til at møde i Forligelsescommissiønerne, som Lovgivningen nu har opstillet, og det er derfor, jeg har tilladt mig at indbringe dette Lovforslag.

Naben: Jeg kan ikke stemme for, at dette Lovforslag bliver ophøiet til Lov. Jeg maa forudskifte en Bemærkning, som forleden blev yttret i denne Sag, som jeg ganske samstemmer i, nemlig den, at det vistnok ikke er ganske rigtigt, hver Gang man i en Lovgivning, der vidtløftig omfatter een eller anden Gjenstand,

maa opbages Noget, som man ikke synes om, da strax at gjøre det til Gjenstand for en ny Lovgivning, enten Forandringens Nytte, naar det ikke er nødvendigt eller i en ivnefaldende Grad til Nytte, eller en salmindelig Mening her gjorde sig gjældende i den Retning; dette maa vistnok i højere Grad være Tilfældet, naar der er Spørgsmaal om at rette i Noget, som sandsynligviis snart vil blive Gjenstand for en modnere Overveielse, og dette maa antages at være Tilfældet med vort Rettegangsvæsen, da alle de Anordninger, der handle om Retspleien, vistnok ifølge vor nye Forfatning i mange Henseender trænge til en Omordning. Men gjælder dette om Retspleien i det Hele, saa gjælder det allermeest om den Deel deraf, der uimodsigelig er den bedste, og det er netop vort Forligelsescommissiønsvæsen, og i den Henseende skal jeg aldeles give min næste Sidemand tilvenstre Ret i, hvad han forleden i den Anledning saa overmaade rigtigt sagde. Men, uanseet denne Bemærkning, kunde jeg dog ikke stemme for, at dette Lovforslag blev til Lov; jeg seer nemlig ingen særdeles Grund dertil. Hvis man siger, at de Bestemmelser, der forhindre Procuratorer fra at møde i Forligelsescommissiønerne og fra der at have Sæde som Forligscommissairer, vise Uvillie imod Procuratorerne eller sætte dem i Miscredit, saa maa jeg dertil sige, at den Mistillid, der derved vises dem, ikke er større end den, som Statens Lovgivning i ethvert andet Tilfælde viser og skal vise imod enhver af Statens Borgere, der af Regjeringen har faaet et hvilket som helst Hverv at udføre, er blevet beklædt med en Autoritet, hvorved de ere satte istand til undertiden at skade deres Medborgere, idet de nemlig kunne bruge denne Autoritet til egen Fordeel; det kan jo ikke være Andet, end at, naar hos mange Mennesker deres egne og deres Medborgeres Interessers staae imod hinanden, da En eller Anden idetmindste undertiden lader sine egne Interessers være de overveiende. Denne almindelige Mistro, om jeg saa tør sige, som Regjeringen maa vise mod Enhver, viser sig ingenlunde alene imod Procuratorerne, den viser sig, for at tage et af de mange Exempler, som findes i Lovforanstaltninger, i en endog meget højere